

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30.03.1993, sp. zn. 4 Cz 77/92, ECLI:CZ:VSPH:1993:4.CZ.77.1992.1

Číslo: 28/1996

Právní věta: Pro vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, není rozhodné zjištění, zda jako další oprávněné osoby nepřicházejí v úvahu osoby uvedené v dřívějším nebo stejném pořadí (§ 3 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb.), ale zjištění, že takové osoby nepodaly do dne účinnosti dohody o vydání věci povinné osobě výzvu k vydání věci (§ 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.), případně že tuto výzvu nepodaly před uplynutím lhůty uvedené v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 30.03.1993

Spisová značka: 4 Cz 77/92

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rehabilitace

Předpisy: 87/1991 Sb. § 3 odst. 4 87/1991 Sb. § 5 odst. 1 87/1991 Sb. § 5 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Bývalému Státnímu notářství v Kolíně byl (podle dříve platné právní úpravy) podán návrh na registraci dohody o vydání domu čp. 599 se stavební parcelou č. 1825 v K., uzavřené dne 31. 10. 1991 podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, mezi státním podnikem v likvidaci R. v K., jako osobou povinnou, a T. C., jako osobou oprávněnou. Rozhodnutím bývalého Státního notářství v Kolíně z 13. 11. 1991 byla pak tato dohoda registrována.

Bývalý generální prokurátor České republiky napadl toto rozhodnutí stížností pro porušení zákona podle dříve platné právní úpravy.

Vrchní soud v Praze rozsudkem rozhodl tak, že uvedeným rozhodnutím státního notářství byl porušen zákon, a věc zaslal Katastrálnímu úřadu v K. k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Ve stížnosti pro porušení zákona bylo státnímu notářství důvodně vytýkáno, že si neopatřilo dostatek podkladů pro posouzení, zda vydávané nemovitosti přešly do vlastnictví státu znárodněním, vykonaným v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy, jak se uvádí v článku III dohody. Rozpor

s tehdy platnými zákonnými předpisy přitom účastníci dohody spatřovali v tom, že šlo o nemovitosti v městské zástavbě, které nikdy nesloužily zemědělským účelům a jako takové znárodnění nepodléhaly.

Zákon č. 87/1991 Sb. v ustanovení § 6 odst. 1 a 2 uvádí taxativně případy přechodu věci na stát v rozhodném období, tedy v době od 25. 2. 1945 do 1. 1. 1990 (srov. § 1 odst. 1 téhož zákona), na něž se vztahuje povinnost vydat věc podle tohoto zákona. Nutnou podmínkou úspěšného uplatnění nároku na vydání věci je tedy i prokázání, že věc přešla na stát způsobem, jaký je v uvedeném ustanovení uveden. Podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. k) zákona č. 87/1991 Sb. se povinnost vydat věc vztahuje i na případ, kdy věc přešla na stát znárodněním vykonaným v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy.

K návrhu na registraci dohody o vydání věci její účastníci kromě listin, dokládajících, že T. C. je oprávněnou osobou podle § 3 odst. 2 písm. c) zákona č. 87/1991 Sb., předložili: 1) výpis z vložky č. 2833 pozemkové knihy pro katastrální území Kolín, 2) fotokopii výměru Ministerstva vnitra ze dne 19. 8. 1951, č. j. 153-K-31/7-1951-VI/4, 3) fotokopii závěrečné části dohody uzavřené dne 30. 3. 1954 mezi Oblastním sdruženým komunálním podnikem v K. v likvidaci a Restauracemi a jídelnami se sídlem v K. a 4) fotokopii podnikového rejstříku ze dne 4. 8. 1953. Ve výpisu z uvedené vložky pozemkové knihy, části B, je uvedeno, že vlastnické právo k domu čp. 599 se stavební parcelou č. 1825 a s pozemkem parc. č. 338/4 v K. bylo vloženo pro stát - operativní správu RaJ se sídlem v K. na základě listin, jejichž fotokopie byly státnímu notářství předloženy (fotokopie ad 2 až 4 shora). Ani jedna z těchto listin není však rozhodnutím o znárodnění uvedených nemovitostí; z daných dokladů pouze vyplývá, že nemovitosti byly výměrem Ministerstva zemědělství z 2. 6. 1951, č. j. 249.153/51-IX/31 ke dni 1. 1. 1950 vyňaty z majetkové podstaty Čs. státních statků, n. p., a převedeny k témuž dni do pravomoci Ministerstva vnitra, které je svěřilo do správy Kombinátu města K., komunálního podniku, a že tento podnik převedl operativní správu na těchto nemovitostech na podnik Restaurace a jídelny se sídlem v K., jehož právní subjektivita byla doložena výpisem z podnikového rejstříku.

Nelze tedy než přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že státnímu notářství nebyl přechod vlastnictví k uvedeným nemovitostem na stát znárodněním, provedený v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. k) zákona č. 87/1991 Sb., náležitě prokázán. K takovému průkazu nemůže postačovat poznámka, učiněná ve vložce č. 2833 pozemkové knihy pro katastrální území Kolín nad částí A, ve znění „Revize podle zákona č. 142/47 Sb.“, neboť ze zápisu v části B provedení revize podle zmíněného zákona nelze dovodit. Průkazem nemůže být ani usnesení bývalého Okresního soudu civilního v Praze I, odd. IX., zn. Nc IX 303/50, které si v rámci šetření o stížnosti obstarala bývalá Generální prokuratura ČR. I když ve výroku tohoto usnesení jsou citována rozhodnutí Ministerstva zemědělství z 12. 6. 1948, č. j. 10.758/48-IX/R-12, a z 15. 6. 1948, č. j. 68.119/48-IX/R-31, jako rozhodnutí provádějící revizi pozemkové reformy, nelze ani z něj zjistit, zda se tato rozhodnutí týkala i majetku, který byl dohodou vydán.

Za důvodnou však Vrchní soud v Praze nepovažuje stížnost pro porušení zákona, pokud se v ní dále vytýkalo, že státní notářství náležitě neprověřilo, zda T. C. je osobou oprávněnou žádat o vydání předmětných nemovitostí v pořadí, jaké určuje ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb.

Jak vyplývá z obsahu spisu, T. C. prokázal oznámením o úmrtí, vydaným 17. 5. 1984 pod č. 396/1984 matričním úřadem ve Vídni, že původní vlastník R. C. zemřel dne 16. 5. 1984. Fotokopie tohoto oznámení je ve spise založena. Křestním a rodným listem, vydaným Farním úřadem u sv. Gotharda v Praze XIX dne 18. 7. 1936, jehož fotokopie je rovněž ve spise založena, pak prokázal, že je synem původního vlastníka. Státní notářství nemělo ani důvod pochybovat o tom, že T. C. byl státním občanem ČSFR, a taková pochybnost nevyplývá ani ze stížnosti pro porušení zákona. Státní notářství sice nezjišťovalo, zda jako oprávněné osoby v dřívějším pořadí nepřicházeli v úvahu případní dědici ze závěti po původním vlastníkovi. Takový postup by však nemohl být kvalifikován jako vadný postup

státního notářství, který by mohl mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, ve smyslu ustanovení § 236 odst. 2 o. s. ř. Zákon č. 87/1991 Sb. totiž přímo řeší i případ, že nebyl uspokojen nárok osoby oprávněné v dřívějším pořadí, a to v ustanovení § 5 odst. 5 téhož zákona. Podle tohoto ustanovení, byla-li věc vydána, mohou osoby, jejichž nároky uplatněné ve lhůtě uvedené v § 5 odst. 2 nebyly uspokojeny, tyto nároky uplatnit u soudu vůči osobám, kterým byla věc vydána, a to do jednoho roku ode dne účinnosti citovaného zákona.

I když posledně uvedený důvod stížnosti vrchní soud opodstatněným neshledal, vyplývá z dříve uvedeného, že státní notářství rozhodlo o vydání věci, aniž mělo najisto prokázáno, že k odnětí předmětných nemovitostí došlo z důvodu, který byl účastníky dohody uplatněn, a to znárodněním provedeným v rozporu s tehdy platnými zákonnými předpisy. Svým rozhodnutím tedy porušilo zákon v ustanoveních § 4 odst. 1, § 63 odst. 1 a § 64 odst. 1 zákona č. 95/1963 Sb. (ve znění platném před novelou provedenou zákonem č. 519/1991 Sb.) ve spojení s ustanoveními § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 písm. d) zákona č. 87/1991 Sb. Stížnosti pro porušení zákona muselo být proto vyhověno a napadené rozhodnutí státního notářství bylo zrušeno (§ 242 odst. 1 o. s. ř.). Věc byla podle § 15 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, vrácena k dalšímu řízení Katastrálnímu úřadu v K., aby v něm rozhodl o povolení vkladu do katastru nemovitostí.